

עלון שבועי ללימוד התניא היומי

אז מה למדנו השבוע?

השבוע לומדים מאמצע סימן י"ז עד סוף סימן י"ט

סימן י"ז - הובא במלואו בעלון הקודם

סימן י"ח - אהבה בתענוגים

שבתורה מתייחס בעיקר לעולמות, וחלק הנסתר בעיקר לאור אין סוף שלמעלה מהעולמות. באגרת זו מסביר אדמו"ר הזקן את הפסוק "עוטה אור כשלמה", שיטנו אור שלמעלה מהעולמות המסתתר בתוך התורה.

תחילה מסביר על ההבדל בין נביא וחכם, שנביא משיג אלוקות באופן של ראייה, אך מכיוון שזה באופן של ראייה השגתו היא רק בדרגות הנמוכות (חיצוניות) של אלוקות, עד היכן שניתן לעין לראות. כמו שנאמר על משה רבינו "וראית את אחוריי לפני לא יראו", שהשיג בחינת אחוריים ולא פנים, בלשון הקבלה שהשיג רק בחינת נהי"מ (נצח, הוד, יסוד, מלכות - הספירות התחתונות). אך חכם שמשיג אלוקות בבחינת שמיעה, יכול להשיג גם דרגות גבוהות יותר (על דרך זה שבשמיעה ניתן לשמוע אודות דברים רחוקים מאוד, מעבר למה שהעין יכולה לראות), כמו האריז"ל שהייתה לו השגה גם בדרגות הגבוהות ביותר ב'חכמה דאצילות', 'כתר' ולמעלה מכך.

הדרגות הגבוהות לא יכולות להתגלות בעולם כיוון שאין העולם 'כלי' להכיל אותם, ולכן מה שיורד לעולם ומושפע לנבראים זה רק הבחינות התחתונות. כך גם בתורה, התורה הנגלית לנו, הסיפורים והמצוות הם בבחינת הדרגות הנמוכות, החיצוניות, ואילו העומק של התורה, חלק הסוד שאינו נגלה, הטעמים שמאחורי המצוות, הם בבחינת הדרגות הנעלות, הפנימיות.

האותיות הנגלות באגרת זו מביא ביאור נוסף לכך שכאשר ה'משפיע' רוצה להשפיע ל'מקבל' השפעה פנימית שתקלט בתוכו, הוא צריך להשפיע לו רק את הדרגות שלגביו הן חיצוניות, כיוון שאת הדרגות הפנימיות ה'מקבל' לא יכול להכיל. ומביא אדמו"ר הזקן דוגמא מהיחס בין מחשבה ודיבור, הדיבור שהוא גילוי המחשבות לזולת, הוא חיצוני ביחס למחשבה, כלומר שמה שה'משפיע' מעביר ל'מקבל' הוא חיצוני ביחס אליו.

ישנן שני מיני אהבות להשם, האחת היא "אהבה בתענוגים", שהאדם מתענג על השם עונג נפלא בשמחה רבה ועצומה מעין עולם הבא. לא כל אחד זוכה בדרגה זו והיא שמורה בעיקר לצדיקים, כיוון שבחינה זו באהבת השם מגיעה כמתנה על עבודת השם ביראה. אם האדם 'עובד' ומתאמץ להשיג בחינה של 'ראת הרוממות', שירא מפני רוממותו של הקב"ה, ומשיג את המירב של בחינה זו, אז ממילא באה ה'אהבה בתענוגים' לשכון בתוכו.

האהבה השנייה היא האהבה שהאדם מתאוה וחפץ לדבוק בהשם, וזוהי האהבה המסותרת שנמצאת בלב כלל ישראל (אפילו ברשעים) אודותיה הוסבר בהרחבה בפרקים י"ח-י"ט בחלק הראשון של התניא. אהבה זו מוסתרת ואינה נרגשת בנפש האדם, בגלל שהגוף, הנפש הבהמית והתאוות מסתירים עליה (ולכן מכונים 'קליפה', כקליפה המסתירה על הפרי), ועבודת האדם היא להתחזק ולהתגבר על כך.

ראשית לגרש את הקליפה מהמחשבה, דיבור ומעשה, שלא לחשוב, לדבר או לעשות את הרצונות של הקליפה, ובהמשך יוכל גם לגלות את האהבה המסותרת במחשבה, דיבור ומעשה וכן ברגש ובשכל. שהשכל יתבונן איך שהקב"ה הוא מקור החיים, ומתוך כך יכסוף ויתאוה להיות דבוק בו וקרוב אליו, כמו בן שכוסף להיות אצל אביו. הרגשה זו תחדור גם במחשבה, דיבור ומעשה ותביא אותו לקיום ללימוד התורה וקיום המצוות, וישתמש ברצונות של הקליפה לדברים הכרחיים בלבד כאכילה ושתייה ובאופן של "לשם שמיים" לצורך הקדושה, וכן "בכל דרכיך דעהו", שגם דרך העיסוק בענייני החול כשעושה אותם לצורך הקדושה מתקשר לקב"ה.

סימן י"ט - עוטה אור כשלמה

מוסבר בחסידות כי התורה היא הממוצע בין אור אין סוף והעולמות, ולכן יש בתורה את שני העניינים, החלק הגלוי

אל תוך התניא

סימן י"ח

ולא כל אדם זוכה לזה

אהבה בתענוגים היא בחינת עבודת הכוהנים שעבדו את השם בחשאי (בתענוג) ולא בשיר (תנועה של כוסף ותשוקה) כמו הלויים. בחינה זו שהייתה אצל הכוהנים הייתה בבחינת 'מתנה' שאינה תלויה בעבודת האדם, ולכן על הכוהנים נאמר "עבודת מתנה אתן את כהונתכם", וכן נאמר עליה "והזר הקרב יומת", שעבודה זו היא בבחינת היפך החיים לגבי מי שאינו שייך אליה.

דרכו של איש לחזר כו'

מבואר בחלק הראשון בתניא (פרק מ"ג) כי 'אהבה בתענוגים' היא בחינת זכר ("זכר חסדו") ו'יראת הרוממות' בחינת נקבה ("אשה יראת ה'"). וזהו הפירוש הפנימי למאמר חז"ל "דרכו של איש (בחינת אהבה) לחזר אחר אישה (יראה)", כלומר שאהבת השם הנעלית ביותר מגיעה במתנה למי שיש לו היראה הנעלית ביותר.

ושיהיה הלב מלא ממנה לבדה

הלב צריך להיות מלא באהבת השם בלבד "ולא תיכנס צרתה בביתה", שלא תשרור בלב שום אהבה ותאוה אחרת, שהרי התאוה לעולם הזה (צרתה), היא ניגוד לאהבת השם.

סימן י"ט

כי טעמי המצוות לא נתגלו והם למעלה מהשכל והבנה

טעמי המצוות הן חכמה אלוקית שלמעלה מהבנה שכלית, וגם במקומות שבהם התורה עצמה נתנה ביאור על טעמי המצוות, זה אינו הטעם המושלם, אלא זהו רק רמז על העניין וכטיפה מאוקיאנוס, שכן האדם הלבוש בגוף חומרי לא יכול להשיג אלוקות. ובאמת עניינה האמיתי של מצווה הוא הרצון העליון שלגמרי למעלה מטעם, שלכן הרי עיקר קיום המצוות הוא כדי לקיים את רצון הקדוש ברוך הוא.

המכונה בכתוב ראה ממש

ואף שהלשון 'ראה' בנוגע לאלוקות הוא משל, ולא מדובר על ראייה גשמית, שאין הכוונה לומר שמישהו רואה

אלוקות בראיה גשמית בעיני בשר, מכל מקום הנמשל צריך להיות מתאים למשל. התכונה של ראייה היא שרואים את הדבר הגשמי ותופסים את המהות שלו (בניגוד לשמיעה שרק שומעים על הדבר ויודעים על קיומו, תופסים את המציאות שלו ולא את המהות), והנמשל הוא שהנביאים שאצלם יש בחינת ראייה באלוקות, 'תופסים' את המהות של הדרגה האלוקית אותה הם רואים.

כנראה בחוש מעניין הקרי וכתוב

ישנן מילים בתנ"ך שיש הבדל בין האופן בו הן כתובות - 'כתיב' והאופן בו הן נקראות - 'קרי'. ה'קרי' הוא לפי ההבנה הנגלית לנו, וה'כתיב' הוא למעלה מהשכל וההבנה. כמו למשל בפסוק "הוא עשנו ולו אנחנו" (תהלים, מזמור ק, ג), הכתיב הוא "ולא" שהכוונה היא "ואין", והקרי הוא "לו" שהכוונה היא 'אליו', שאנו שייכים אליו, לקב"ה. הקרי מובן בקלות, אך הכתיב אינו מובן בפשט ורק בתורת הנסתר יש לכך הסבר.

יניקה מחיצוניות התורה

בדוגמת הידוע שממש אלוקים, אף שהוא שם קדוש, אפשר להיות ממנו יניקה לחיצונים, על דרך זה בגליא דתורה (חלק הנגלה שבתורה - פשט), אף שהיא חכמתו של הקב"ה ואין בה תערובת רע חס ושלו, מכל מקום, אפשר להיות ממנה יניקה חס ושלו. על דרך מאמר רז"ל על הפסוק "נעשה אדם..". כתוב והרוצה לטעות יטעה. (הרבי מה"מ, ליקוטי שיחות חלק ה', עמוד 64, הערה 62)

עשיה, דיבור ומחשבה שבמחשבה

עשיה שבמחשבה - אדם הרואה אותיות בספר והן מצטיירות במחשבתו.

דיבור שמחשבה - כאשר שומע אותיות הדיבור והן נרשמות במחשבתו והוא מהרהר בהן.

מחשבה שבמחשבה - אותיות המחשבה לבדה בלי מהרהר אותיות הדיבור ממש.

יו"ל ע"י "אחדות ישראל בהפצת המעיינות" (ע"ר) לע"נ הרה"ח ר' משה בן יוסף חיים חיזקיהו ז"ל להקדשות 054-9770959 | עריכה: נדב כהן, כל הזכויות שמורות

לקבלת העלון מדי שבוע שילחו את המילה "הרשמה" למייל:
tanyavideoart@gmail.com